

Limba și literatura română

Caiet pentru clasa a IV-a

- jocuri literare
- exerciții de dezvoltare
a comunicării și a creativității
- aprofundarea cunoștințelor
- teste de evaluare

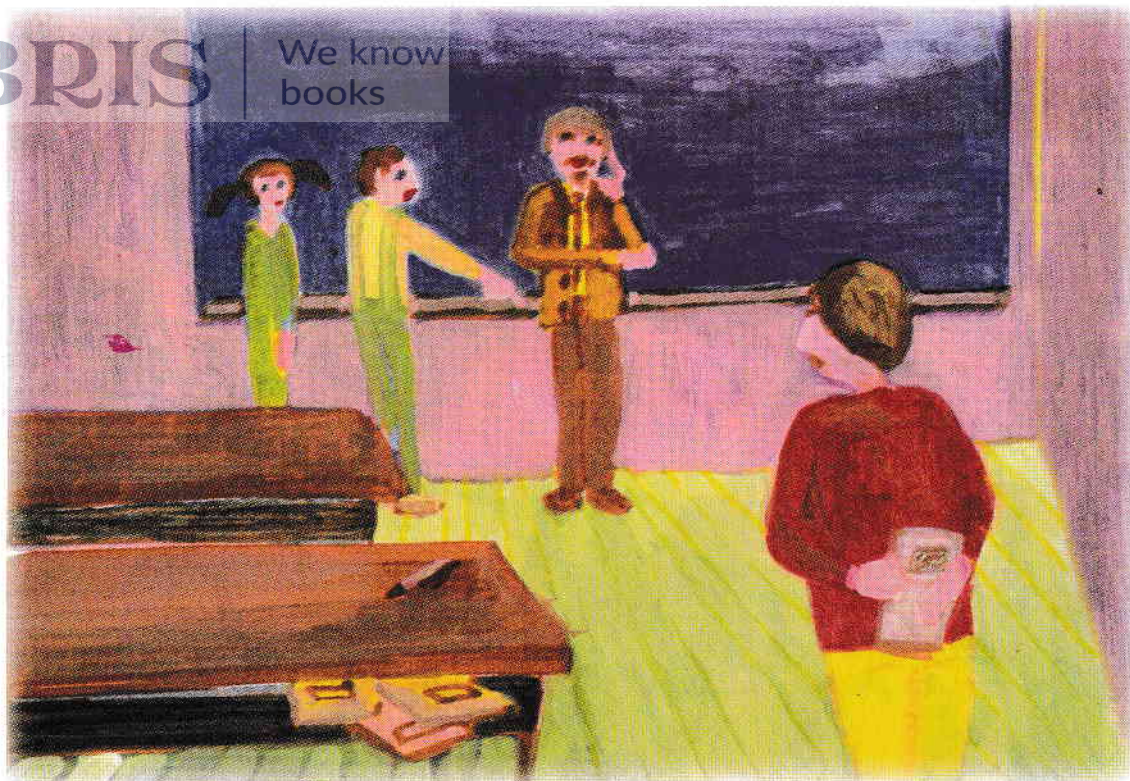
Cuvânt-înainte	3	Test de evaluare	48
		Fișă de ameliorare	50
● Unitatea 1: Sună clopoțelul	5	● Unitatea 6: Înfloresc grădinile	51
Știați că...	5	Știați că...	51
<i>Adevărata educație</i>	6	<i>În grădina bunicii</i>	52
Cuvinte cu înțeles asemănător/opus ●		Numeralul ● Scrierea corectă	
Semne de punctuație		nu-l/n-o/nu-i	
Test de evaluare	11	Test de evaluare	58
Fișă de ameliorare	13	Fișă de ameliorare	60
● Unitatea 2: Școala	14	● Unitatea 7: Lumea necuvântătoarelor	61
Știați că...	14	<i>Într-o zi pe când lucram</i> de Ana Blandiana	61
<i>Domnișoara Honey</i> de Roald Dahl	15	<i>Domnul Bursuc</i> de Kenneth Grahame	62
Verbul ● Scrierea corectă va/v-a		Predicatul verbal ● Subiectul ●	
Test de evaluare	20	Acordul subiectului cu predicatul	
Fișă de ameliorare	22	Test de evaluare	68
● Unitatea 3: Povestiri cu tâlc	23	Fișă de ameliorare	70
<i>Păcală și Tândală</i>	23	● Unitatea 8: Călătorii și aventuri	71
<i>Haina mai mult e privită</i>		Știați că...	71
<i>decât persoana cinstită</i> de Anton Pann	24	<i>Cartea cu Apolodor</i> de Gellu Naum	72
Substantivul ● Scrierea corectă nai/n-ai		Atributul exprimat prin substantiv	
Test de evaluare	28	și adjectiv ● Complementul exprimat	
Fișă de ameliorare	30	prin substantiv	
● Unitatea 4: Baba Iarnă intră-n sat	31	Test de evaluare	78
Știați că...	31	Fișă de ameliorare	80
<i>Decembrie</i> de Mircea Sântimbreanu	32	● Unitatea 9: Zile de vară	81
Adjectivul ● Scrierea corectă		<i>Vara</i> de Duiliu Zamfirescu	
a adjectivelor terminate în -iu ●		<i>În casa bunicilor</i> de Ionel Teodoreanu	82
Scrierea corectă n-am/n-are/n-au/n-ați		Articolul ● Invitația	
Test de evaluare	38	Test de evaluare	88
Fișă de ameliorare	40	Fișă de ameliorare	90
● Unitatea 5: Români cu care ne mândrim	41	● Recapitulare	91
Știați că...	41	Fișă nr. 1	91
<i>Cuza-vodă</i> , poveste populară	42	Fișă nr. 2	92
Pronumele personal ● Scrierea		Fișă nr. 3	93
corectă cel/ce-l		Fișă nr. 4	94

Știați că...

- *** prima școală românească a fost înființată în Scheii Brașovului de Johannes Honterus în anul 1544?
- *** acum aproape 500 de ani, prima școală românească era o clădire din lemn, ca mai apoi aceasta să devină o construcție solidă din piatră? În acea perioadă nu putea merge la școală oricine, astfel încât cine dorea să învețe trebuia să plătească o taxă de înscriere care consta în: o găleată cu grâu, un car cu lemne și patru florini (monedă de aur sau de argint care a circulat și în Țările Române până în secolul al XIX-lea).
- *** un profesor trebuia să învețe 110 elevi, iar dintr-un catalog vechi reiese că unul dintre cei care au studiat la școala din Schei a fost Anton Pann?
- *** tiparnița cu ajutorul căreia s-au făcut primele cărți în limba română și prima gramatică, tipărite de diaconul Coresi, este încă funcțională, deși au trecut sute de ani peste ea?

Adevărata educație

Poveste terapeutică

Într-o școală de la marginea unui oraș era un învățător foarte iubit de copii. Întotdeauna domnul învățător avea grijă de elevii săi, înconjurându-i pe toți cu o dragoste nemărginită și încercând să-i învețe cât mai multe lucruri interesante.

Dar, într-o zi, un lucru neobișnuit s-a întâmplat în clasă: copiii au observat că unul dintre colegii lor fura. L-au anunțat imediat pe domnul învățător. Acesta însă nu l-a pedepsit pe făptaș, ba chiar a trecut incidentul sub tăcere. După câteva zile, hoțul a furat iar, dar a fost prins imediat. Nici de această dată domnul învățător nu a dat niciun semn că ar dori să-l pedepsească pe făptaș. Când același lucru s-a întâmplat și a treia oară, câțiva băieți s-au dus la învățător să se plângă și i-au spus:

— Acest coleg al nostru fură mereu. Credem că trebuie să-i dați o lecție pe care să nu o uite prea curând! Un astfel de comportament nu poate fi acceptat în clasa noastră!

Privindu-i cu blândețe, învățătorul le-a explicat elevilor săi atitudinea lui de până atunci:

— Voi știți deja ce e bine și ce e rău. Dacă ați pleca în lumea largă, cu siguranță ați ști cum să vă purtați. Nu mă îndoiesc nicio clipă de acest lucru! Însă dacă el ar pleca de aici, dintre noi, ce ar face? De ce nu v-ați întrebat? De ce v-ați gândit doar la voi? Credeți că dacă o să-l înlătur din mijlocul nostru, va fi mai bun? Dacă aici, între noi, nu știe cum e bine să se poarte, ce va face el în viață? Așa că eu voi avea grijă să se schimbe și să devină un om bun. Iar atunci când va dori și el acest lucru, cu siguranță că dintr-un hoț ocolit de colegi, va deveni un copil apreciat și iubit de toți cei din jurul său.

Când a aflat despre cele petrecute, impresionat de bunătatea învățătorului său, băiețelul a luat o hotărâre. El, care până atunci furase și le pricinuisese atâtea neplaceri celor din jur, a promis că se lasă de furat. Și s-a ținut de cuvânt, fiindcă, așa cum spusese și domnul învățător, de data aceasta, el era cel care dorea din tot sufletul să fie mai bun.

1. Citește cu atenție enunțurile următoare și notează cu A propozițiile adevărate și cu F propozițiile false:

- a) Școala se afla în mijlocul unui oraș de munte. _____
- b) Învățătorul își iubea elevii. _____
- c) Una dintre fete a fost prinsă de colegi în timp ce fura. _____
- d) Învățătorul nu a știut de furtul din clasă. _____
- e) Băiatul iertat a promis să devină mai bun. _____

2. Încercuiește varianta corectă:

Învățătorul își dorea ca elevii lui:

- a) să fie buni matematicieni.
- b) să fie pregătiți pentru viață.
- c) să știe să protejeze mediul înconjurător.

Băiatul a devenit mai bun pentru că:

- a) l-au sfătuit părinții.
- b) l-au obligat colegii.
- c) și-a propus el.

3. Transcrie din text enunțul care indică locul unde se petrece acțiunea.

4. Indică două calități ale învățătorului, așa cum este el prezentat în text.

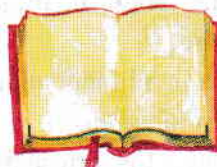
5. Numește participanții la dialog.

6. Ce ai spune unui coleg pe care l-ai descoperit furând? Scrie un dialog format din patru replici.

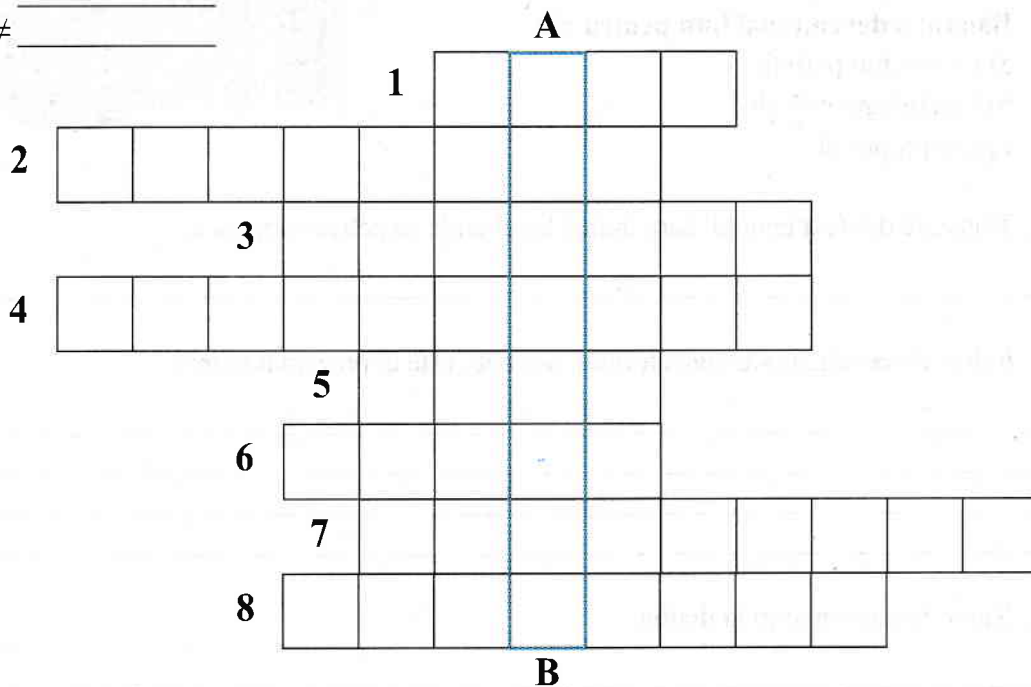
1. Găsește cuvinte cu sens asemănător pentru:

învățător = _____
nemărginită = _____
a observa = _____
petrecute = _____
hotărâre = _____

2. Completează rebusul, scriind cuvinte cu sens opus celor date. Descoperă cuvântul de pe verticala A-B.

1. a pleca ≠ _____
2. a întreba ≠ _____
3. neazuri ≠ _____
4. apreciat ≠ _____
5. frumos ≠ _____
6. a pedepsi ≠ _____
7. neobișnuită ≠ _____
8. răutate ≠ _____

3. Formulează câte două enunțuri în care fiecare dintre următoarele cuvinte să aibă sensuri diferite:

► mijloc _____

► siguranță _____

4. Găsește verbul corespunzător fiecărei expresii din text:

- ▶ înconjurându-i pe toți cu o dragoste nemărginită = _____
- ▶ nu a dat niciun semn = _____
- ▶ le pricinuisese atâtea neazuri = _____

5. Încercuiește seria care conține cuvintele despărțite corect în silabe:

- a) e-le-vi, făpt-aș, si-gu-ra-nță
- b) in-ci-dent, în-vă-țător, su-flet
- c) în-tâm-plat, ac-cep-tat, com-por-ta-ment

6. Subliniază în text toate cuvintele care conțin grupuri de litere învățate. Selectează trei dintre acestea. Desparte-le în silabe, apoi alcătuieste cu ele enunțuri potrivite.

III. Ortografie și punctuație

1. Explică folosirea virgulei în următoarele enunțuri:

Domnul învățător îi înconjoară pe elevii săi cu răbdare, dragoste, blândete.

— Copii, voi știți cum să vă purtați!

— Voi veghea asupra colegului vostru, le explică învățătorul.

2. Construiește trei exemple asemănătoare.

3. Completează semnele de punctuație corespunzătoare:

Într-o dimineață frumoasă de toamnă ☐ elevii se îndreptau voioși spre școală ☐ Cărțile noi ☐ rechizitele colorate ☐ caietele etichetate stăteau frumos aranjate în ghiozdanele școlarilor ☐
☐ Bine te-am regăsit ☐ îi spuse vesel Andrei prietenului său ☐ Mircea ☐
☐ Ce mă bucur că te văd ☐ se entuziască și Mircea ☐
☐ Cum ți-ai petrecut vacanța ☐
☐ Am fost cu părinții la mare ☐ apoi într-o tabără la munte ☐ apoi la bunicii mei ☐ Tu pe unde ai umblat ☐
☐ Eu m-am bucurat de frumoasele mănăstiri Putna ☐ Sucevița ☐ Moldovița și Agapia ☐ A fost o vacanță de neuitat ☐

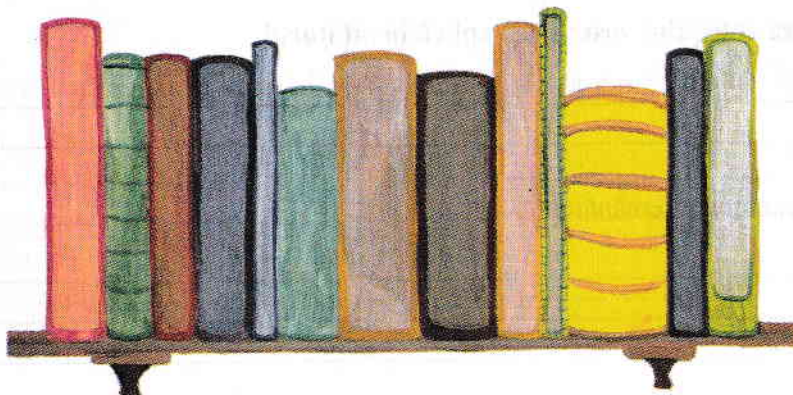
4. Încercuiește în text ortogramele întâlnite. Selectează trei dintre ele și alcătuește cu acestea enunțuri.

5. Alege forma corectă:

Cartea este o comoară de neprețuit. Învățătura sa/s-a ne luminează calea. Dintro/Dintr-o carte învățăm despre strămoșii noștri, din alta despre felul în care sau/s-au construit marile palate sau/s-au despre renumiții artiști ai omenirii. Cunoașterea înaintașilor noștri ni sa/s-a transmis prin intermediul cărților. Doar acestea ne arată o lume mai/m-ai bună la/l-a care putem visa.

6. Scrie un text format din 5-7 enunțuri în care să folosești ortogramele învățate (minimum 5 ortograme).

Din nou la școală

1. Citește cu atenție textul următor:

Odată, demult, animalele au hotărât că trebuie făcut ceva pentru a rezolva problemele lumii moderne. Așa că au ales un consiliu de conducere al școlii, compus dintr-un urs, un viezure și un castor, și după aceea au angajat un arici care să le fie profesor.

Programul cuprindea alergări, cățărări, înot și zbor. Pentru a face mai ușoară organizarea școlii, tuturor animalelor trebuia să li se asigure aceeași pregătire la toate disciplinele.

Rața a fost cea mai bună la înot; de fapt a fost chiar mai bună decât profesorul, dar la zburat avea note proaste, iar la alergări era un dezastru. Pentru că era foarte slabă, a trebuit să ia ore suplimentare, așa încât, în timp ce toate celelalte animale urmau lecții de înot, ea era nevoită să facă alergări. După ce s-a antrenat astfel o vreme, picioarele ei erau așa de obosite, încât nu mai putea obține decât note mediocre la înot.

(Școala cu fundul în sus, fragment, Pachetul de resurse UNESCO 1996)

2. Încercuiește varianta corectă:

- a) Demult, animalele au luat o hotărâre.
- b) În zilele noastre, animalele s-au adunat la un consiliu.
- c) Luna trecută, animalele au decis să facă o școală.

3. Identifică personajele acestui text și numește funcțiile acestora în școala nou formată.

4. Răspunde la întrebări:

- a) Din ce motiv s-au adunat animalele?

- b) Ce au decis să organizeze?

- c) Cine a fost cel mai bun elev la înot? Ce s-a întâmplat cu performanțele acestuia după o perioadă de școlarizare? Argumentează.

5. Alcătuieste trei enunțuri în care să folosești cuvintele cu sens asemănător pentru: **demult, a rezolva, discipline**. Scrie enunțurile pe rândurile de mai jos.

6. Găsește în text cuvinte cu sens opus pentru:

a concedia ≠ _____
greu ≠ _____
bune ≠ _____
neobosite ≠ _____

7. Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul **slabă** să aibă înțelesuri diferite.

8. Alcătuieste câte un enunț:

a) interogativ

b) exclamativ

c) negativ

9. Ordonează cuvintele:

la, sora, mare, sa, munte, sau, s-a dus, ?, la

10. Imaginează-ți cum s-au descurcat în această școală veverița și iepurele, știind că amândoi au urmat toate cursurile de alergări, cățărări, înot și zbor. Cum crezi că au încheiat anul școlar?

1. Pune semnele de punctuație corespunzătoare:

- ☐ Salut ☐ Alin ☐
☐ Salut ☐
☐ Vii la bibliotecă ☐
☐ Vin după ce îmi termin temele ☐
☐ Noi te așteptăm pe la ora patru ☐ Nu uita legitimația ☐

2. Pune întrebări corespunzătoare răspunsurilor:

a) _____

Citesc până la ora opt.

b) _____

Pe mine mă cheamă Gigel.

c) _____

Cartea mea preferată este *Heidi, fetița munților*.

d) _____

Mama mă trezește dimineața.

3. Alcătuieste enunțuri care să exprime un salut, o mirare, un îndemn, o comunicare.

4. Pune două întrebări referitoare la enunțul:

Lizuca pornește alături de Patrocle spre casa bunicilor.

5. Găsește două argumente în favoarea afirmației:

„Cine are carte, are parte”.

